

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΕΚΘΕΣΗ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ (24830) : ΦΙΛΙΑ**

ΘΕΜΑ 1 (Μονάδες 20)

Ο Παπανούτσος θεωρεί πως η φιλία είναι ένα δώρο για τους ανθρώπους και χρησιμοποιώντας τον ορισμό του Αριστοτέλη τη χαρακτηρίζει ως “εύνοια”. Με τον όρο αυτό εννοεί το να νιώθει κανείς όμορφα συναισθήματα για τους ανθρώπους που χαρακτηρίζει ως φίλους, να θέλει το καλό τους και να αποζητά την παρέα τους, να τους έχει ως συμμαχους και να τους συμβουλευεται. Τονίζει, τέλος, πως αυτά τα αισθήματα πρέπει να είναι αμοιβαία και για αυτό ακριβώς το λόγο δεν μπορεί να υπάρχει φιλία με άψυχα αντικείμενα.

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

Η φιλία είναι συνυφασμένη με την κοινωνικότητα του ανθρώπου που αποτελεί φυσικό χαρακτηριστικό του. Επιδρά καταλυτικά στον ψυχισμό του έχοντας θεραπευτικό ρόλο και προσφέροντας αδιέξοδα από τον ψυχικό πόνο. Πρόκειται για μια διαδικασία ανάλογη με την ανάγνωση ενός βιβλίου, καθώς και σε αυτήν την περίπτωση ένας ήρωας ενδέχεται να γνωρίσει την επίπονη πλευρά της ζωής. Ωστόσο, η σχέση με τον φίλο υπερτερεί, γιατί υπάρχει συνεκτικός δεσμός στη σκέψη και την αντίληψη.

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

Οι παράγραφοι 3 και 4 συνδέονται με σχέση προσθήκης. Στη θεματική πρόταση της 3ης παραγράφου γίνεται η διάκριση των τριών ειδών της φιλίας. Ειδικότερα στις λεπτομέρειες της ίδιας παραγράφου αναφέρονται τα δύο είδη των φιλικών σχέσεων («διά το χρήσιμον», «δι' ηδονήν») και διευκρινίζεται η προσφορά τους στο άτομο με παραδείγματα. Η 4η

παράγραφος συμπληρώνει την προηγούμενη, αφού αναφέρεται στο τρίτο είδος («διά το αγαθόν») και επεξηγείται η αξία της με παραδείγματα. Οι δύο παράγραφοι αποτελούν έτσι την ευρύτερη ενότητα της διαίρεσης, η οποία ξεκινά από την 3η παράγραφο και ολοκληρώνεται στην 4η.

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

A) Παραδείγματα συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας στο Κείμενο 1 :

Να γυρεύει βάλαμο

Να δώσει γέννηση

Πραγματικότερους καρπούς για το μέλλον

Πάρουν καινούριο αίμα μέσα τους οι πληγές

Με τη χρήση της συνυποδήλωσης τονίζεται εναργέστερα ο θεραπευτικός ρόλος της φιλίας στον ψυχισμό του ατόμου. Η συντάκτρια της επιστολής απευθύνεται στο συναίσθημα, αποσκοπώντας στην πρόκληση συναισθημάτων και την αισθητική απόλαυση. Καθιστά το κείμενο ζωντανό και παραστατικό και του προσδίδει λογοτεχνική απόχρωση, όπως ταιριάζει σε επιστολή. Γίνεται πιο ενδιαφέρον στην ανάγνωση, αλλά και προκλητικό, καθώς η μεταφορική λειτουργία δημιουργεί ερέθισμα για προβληματισμό (το μήνυμα προβάλλεται με έμμεσο τρόπο και όχι πληροφοριακά).

B) Ο δοκιμιογράφος στο Κείμενο 2 με τα ερωτήματα που θέτει στην τελευταία παράγραφο:

Εκφράζει τη γνώμη του σε ερωτηματική μορφή και ολοκληρώνει το σκεπτικό της παραγράφου για τη συμβολή του φίλου στη ζωή του ατόμου

Ενδυναμώνει την επιχειρηματολογία του, αφού ισοδυναμούν με ισχυρή κατάφαση και στόχος του είναι η αποδοχή της άποψής του από τον αναγνώστη

Κεντρίζει και διεγείρει το ενδιαφέρον, καθώς τα ερωτήματα αποτελούν ισχυρό επικοινωνιακό μέσο κινητοποιεί τη σκέψη του αναγνώστη και μετά την ανάγνωση του κειμένου.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Τα κίνητρα της φιλικής σχέσης που περιγράφεται στο απόσπασμα είναι ιδιοτελή και απορρέουν από το συμφέρον των ηρώων, καθώς η έγχρωμη κοπέλα με την οποία συνδέονται φιλικά είναι η αγαπημένη ενός μέλους της κυβέρνησης και προφανώς καλού πελάτη του ξενοδοχείου.

Κειμενικοί δείκτες: Ο διάλογος ανάμεσα στον Νικία Ζαβόλη και την Αγγελίνα, η μεταφορά και η παρομοίωση (το 'βλεπες αμέσως στα μάτια του. Είχαν μια έξαψη, μια φλογίτσα μυτερή στη μέση της κόρης, σαν εκείνη της γάτας), ειρωνεία (- Κι έδειξες αμέσως τόση προθυμία! Φυσικό δεν ήταν λοιπόν να υποθέσω πως με είχες καταλάβει; Αν όχι, θα πρέπει να υπήρχε κάποιο δικό σου ενδιαφέρον, γιατί να σ' ενοχλεί;) κ.ά.

Τέλος, ο μαθητής/ η μαθήτρια, ανάλογα με τα βιώματα που συνιστούν τον παραστατικό του/της κύκλο και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης, μπορεί να τοποθετηθεί ως προς την επικαιρική διάσταση του θέματος του Κειμένου 3.

ΘΕΜΑ 4 (Μονάδες 30)

Άρθρο: τίτλος, γ' & α' πρόσωπο.

Το Αγαθό:φιλία!

Πρόλογος: Οι πραγματικοί φίλοι είναι ένας από τους σημαντικότερους σταθμούς στη ζωή του ανθρώπου και από τα μεγαλύτερα αγαθά που θα αποκτήσει στη ζωή του. Παρά τη προσφορά της όμως σήμερα υπάρχουν και είδη φιλίας που προκαλούν περισσότερο κακό παρά καλό στη ζωή κάποιου.

Κύριο μέρος:

1ο ζητούμενο: Αξία φιλίας

- Καλύπτει την ανάγκη του ανθρώπου για συντροφικότητα και επικοινωνία, αφού ο άνθρωπος είναι από τη φύση του κοινωνικό ον.
- Μέσα από την επαφή του με άλλους γνωρίζει τον ίδιο του τον εαυτό, μαθαίνει τις αδυναμίες και τα ελαττώματα του, γίνεται καλύτερος, μαθαίνει να σεβεται, να συνεργάζεται, να βοηθά ανιδιοτελώς.
- Ο φίλος παρέχει συμπαράσταση, στήριξη, χαίρεται με τη χαρά και λυπάται με τη λύπη του άλλου
- Μαθαίνει την αξία της εμπιστοσύνης και της ειλικρίνειας, το πώς είναι κάποιος να βασίζεται σε πάνω του και να θέλει να είναι μαζί του.

2ο ζητούμενο: Ποιο είδος κυριαρχεί σήμερα.

Δυστυχώς στις μέρες μας ο θεσμός της φιλίας περνάει κρίση και δεν έχει γερά και αληθινά θεμέλια πάντα. Σήμερα κυριαρχεί το είδος της φιλίας “δια το χρησιμον” όπως το ορίζει ο Αριστοτέλης. Γιατι:

- Υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός και οι άνθρωποι είναι διατεθειμένοι να κάνουν τα πάντα για να ικανοποιήσουν τα συμφέροντα τους.
- Η αστικοποίηση έχει οδηγήσει σε απροσωπες κοινωνίες, σε αποξένωση και σε καχυποψία έτσι δεν υπάρχει εμπιστοσύνη άρα ούτε γόνιμο έδαφος για τη καλλιέργεια αληθινής φιλίας.
- Τα προβλήματα της καθημερινότητας και της κοινωνίας έχουν κάνει τον άνθρωπο ψυχρό και χωρίς συναισθήματα, δεν πιστεύει σε αξίες και δεν χαρακτηρίζεται από αυτές άρα δεν είναι εύκολο να δημιουργήσει έναν τέτοιο ισχυρό δεσμό.

*η απάντηση είναι προσωπική γνώμη του μαθητή οπότε μπορεί να διαλέξει και κάποιο άλλο είδος από τα 3.

Επιλογος: Σήμερα περισσότερο από ποτέ, με όλα όσα συμβαίνουν γύρω μας οι άνθρωποι χρειάζονται κάποιο στήριγμα και συντροφιά. Χρειάζονται ένα φίλο. Για αυτό πρέπει να παλέψουν και να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν αληθινές φιλίες με γερές βάσεις.